

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
WE SRZODĘ DNIA 30. MARCA ROKU 1768.

Z PORTUGALLII

Z Lisbony d. 2. Lutego.

Marzalek Hrabia de Lippe-Buckeburg, naywyższy Hetman woysk Krolewskich udał się dnia 29 przeszłego miesiąca do *Salvaterra*, gdzie pożegnać ma Króla Jmci i Krolewską Familią, i do swotego w Niemczech Państwa powrócić. Wkrótce Król Jmć promocyą w woysku ma uczynić dla Officyerów, którzy pod Kommandą wsp omnionego Hra-

bi w obozie pod *Palmella* naydowali się. Do Szpitalu Generalnego podrzuconych dzieci Miasta tego przyjęto od dnia 1 Lipca 1766. 619 męskiey, a 593 białey płci dzieci, naydowało się przed pomienioną datą w tymże Szpitalu 1356 dzieci, zacych summa ich wynosiła 2,568, z których 816 w przeciągu roku przeszłego umarło.

Z Lisbony d. 9. Lutego.

Trybunał *Inconfidentiae* nazwa-

ny osądził 40 więźniów stanu, z których ieden na galary osądzeni byli, drudzy na wygnanie do *Angola* posłani.

Z W Ł O C H

z Rzymu d. 20. Lutego.

Dnia wczorajszego Kardynałowie *Johne Albani i Corsini*, uroczyście u Oycy S. audyencyą mieli, donosząc mu imieniem Dworów swoich o przyszłym Króla Jmci obojga Sycylii zaślubieniu z Arcy-Xieźniczka Jeymcią Maryą Karoliną. Przytym o przyzwoite dyspensy prosił. Kurryer z Wiednia wysłany z portretem Arcy-Xieźniczki Jeymci Karoliny tedy przeszłego Wtorku do Neapolu dążąc przejechał. Sławny Snycerz Pan *le Brun* bustum wyrażające Oycy S. już zakończył, cały Rzym z podziwieniem doskonałości tego dzieła przypatruje się. Dnia onegdajszego tenże Snycerz miał honor dzieło to swoje sam Oycu S. ofiarować, i oraz opowiedzieć się mu, iż ztąd do Warszawy wiejeżdża. Ociec S. ukontentowanie swoje z tey iego pracy osobliwym oświadczył sposobem, wspomnionego albowiem Snycerza Kawalerem kreował, i Krzyż Kawalerski sam własnymi rękami nań

włożył, który to honor od innych Papieżów Kawalerom *Bernini*, i Karolowi *Maratta* był uczyniony.

Z Liworny d. 10. Lutego.

Wszystkie wyspy Korsyki dochody, oprócz tych, które posiadają Genueńczykowie wynosić mają na 7 millionów Liwrów Francuskich. Powiadają, iż General *Paoli* wysłał do Paryża Agentą pewnego swojego, który by Królowi Jmci Francuskiemu roczną od Korsykanów daninę ofiarował.

Z Liworny d. 24. Lutego.

Dnia wczorajszego z rana dwa wojenne okręty Weneckie z Marsylii przychozące tu stanęły. Jeden z nich zowie się *Hercules* i 54 armatami osadzony zawiera ludzi 380, drugi *Constantia* ma armat 30 i ludzi 200. Pierwszy pod kommandą Kawalera *Emo* Admirala Rzepltey, drugi pod kommandą Kapitana *Bua* został.

Z Florencyi d. 27. Lutego.

Z *Vicchio* w Hrabstwie *Turicchi* donoszą, iż się pewna Sala, na której młodzi reprezentowaniem Komedyi zabawiali się, w której na dwieście spektatorów było, nagle zapadła się tak, iż fluchacze i aktorowie w iednym

okamgnieniu do sali drugiey dol-
ney w padli, przez co jednak, to
się tylko stało, iż ludzie niekto-
rzy lekko ranieni byli.

Z F R A N C Y I

Z *Wersalu d. 12. Marca.*

Trwoży nas bardzo Stan Kró-
lowey Jeymci, ktorey choroba
od dwóch dni znacznie gorę bie-
rze. Dnia dzisieyszego, z rana
chociaż w lepszym trochę zdro-
wiu zostawała, jednak przyiac
Nayświętsze tajemnice z pobo-
żności chciała. Ządzy iey za-
dosyć uczynił Biskup Karnuteń-
ski zwyczajny Królowey Jey-
mości jałmużnik.

Z *Paryża d. 14. Marca.* Stan
Królowey Jeymci coraz będąc
niebezpiecznieyszy, wszystkie
publiczne widowiska nawet na
Jarmarku |w *S. Germain* za-
kazane są z rozkazu Królewskie-
go. Dnia wczorayszego zro-
sporządzenia Arcy-Biskupa Jmci
zaczęto publiczne 40 godzinne
nabożeństwo po wszystkich Mla-
sta tego Kościołach. Mamy tu
wiadomość, że dnia 10 tego mie-
siąca, okręt pewny z *S. Malo Jo-*
zef-Marya nazwany pod władzą
Kapitana *Sestre* zostający na 230
łasztów neszący, a z *Marlyli*
do *Havre de Grace* żeglujący z o-

liwą, mydłem i bawełną, nie-
rzył na skalę pod wodą zataioną,
namieyscu *Ras-Blanchard* nazwa-
nym, nie daleko Kapu *Hogue* w
Normandyi. Kapitan z ludźmi
okrętowemi prześiadł się z okrę-
tu na baty, ale okręt na bok wy-
wróciwszy na też baty spadł i
one zatopił. Niektórzy z okrę-
towych ludzi pływaniem rato-
wali się i na okręt za pomocą
lin jego wleźli. Zginęliby nie
omylnie wszyscy gdyby prędko
od Obywatelów *Parafii S. Ger-*
main des-Vaux ratowani nie byli,
którzy postrzegłszy okręt wy-
wrócony, i tym sposobem z nie-
wypowiedzianą szybkością od
wody morskiej porwany, z ba-
tém małym ku niemu udali się,
i mimo swoje wżeglarskiej sztu-
ce nie biegłość i wiatr nie po-
myślny, dopędzili ten okręt w
przeciągu pół godziny, i na nim
9 jeszcze żyjących ludzi zastali.
Ludzie ci po rozmaitych czę-
ściach okrętu rozproszeni z tru-
dnością po upłynieniu półtorey
godziny byli zgromadzeni, Ka-
zano im położyć się na bacie, w
którym wiołłami przez siedm
godzin rebiąc, stanęli na miey-
scu o mil ośm od tego odległym
gdzie się okręt wyrócił, a to
zmorzeni głodem, pragnieniem

I pracą. Jeden z Maytków w godzinę po wzięciu jego do batu, drugi nazajutrz umarł. Jinni pozostali między któremi był drugi Kapitan, i drugi Porucznik do *S. Malo* powrócili. Okręt niewiedzieć dokąd od morza był zapędzony. Wszyscy na tym okręcie ludzi było 27, zaty 20 z nich zginęło.

Z N I E M I E C

Z Ratisbonny d. 6. Marca.

Trzęsienie ziemi, które w Austryi dnia 27 Lutego było, i tu także czuć się dało, równie iako i po wszystkich miejscach nad Dunajem położonych. W *Ortenburg* przy granicach Dyecezyi *Saltzburg* tak mocne było, iż dzwony zamkowe same dzwoniły.

Z Wiednia d. 12. Marca. Niektórzy tego są zdania, iż w przeszłą sobotę o godzinie w pół do dziesiątej wieczornej lekkie tu było ziemi zatrzęśnienie. Od dnia wczorajszego gwałtowne tu śniegi spadać poczęły, tak iż ziemia śniegiem na pół stopy jest okryta. Przy tym taki tu jest mróz, że Dunaj krą jest okryty, a część onego przedmieście *Leopoldstadt* od Miasta oddzielająca całe zamarza. Hrabia de

Metternich tu przybył iako nadzwyczajny Posel Elektora Arcy-Biskupa Trewirskiego prosząc Cesarza *Veniam aetatis* to jest dyspensy od lat, które złota Bulla Karola IV wyciąga od tych, którzy Elektorami zostają. Wiele tu dochodzi nas odgłosów o trzęsieniach ziemi w Styryi, Węgrzech, i Czechach, ale największą z nich szkodę ma Miasto *Neustadt*. Dnia ostatniego zapuść Hrabia *Pallavicini* młody, Syn Generała Felt-Marzałka, niespodziewanie i nadzwyczajnym sposobem został Cesarzkiem Szambellanem. Ten młody ledwie 10 lat mający Kawaler na pewnym balu u Dworu tak doskonale tańcował, iż Cesarzowa Królowa Jeymć przywołanemu do siebie, kazala wzać wtaniec iednę z Arcy-Xiężniczek. Przyjaciele jego przestrzegli go, iż ponieważ chcąc ten honor mieć, trzeba być Szambellanem, przeto sądzić może, iż tą godnością obdarzony jest i za nią dziękować Cesarzowej Królowey Jeymości należy. Uczynił to młody Kawaler, a Cesarzowa Królowa Jeymć oświadczyła, iż w samey rzeczy nadała mu godność Szambellana.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 30. MARCA ROKU 1768.

Z Carogrodu d. 16. Stycznia. Mieliśmy nadzieję, iż przez mrozy oczyszczone będzie powietrze, ale jednak morowa zaraza wielką tu klęskę sprawuje, zwłaszcza tam gdzie mieszkaią Frankowie. W nocy z dnia 27 na 28 Grudnia był tu wielki pożar przy hippodromie, który kilka domów w perzynę obrócił. Nichtangi-Balza, któremu zaślubiona jest starsza Córka Celsarska, otrzymał dnia 1 tego miesiąca szatę Sobolą, i zwykle podarunki posłał przysiężonej Małżonce swojej, to jest, wiele drogich klejnotów i kosztów kilka z kwiatami i owocami.

Z Monaco d. 7. Lutego. Nie wątpię tu, iż pokoy między Korfykanami i Genuńczykami w samej rzeczy jest zawarty. Przednieysze pokoy tego warunki są, iż Genua całą Korfykę i wszystko co do niej należy, zupełnie Korfykanom, oddaie, ci zaś Genuńczykom wyspę *Capraja* przywracaia i daniny roczney postępuia 30 tysięcy Liwrów Korfykańskich.

Z Turyna d. 17. Lutego. Dnia 10 tego miesiąca Pan *Caruggio* Minister Rzepltey Genuńczykiej pierwszą miał u Króla Jmci i Królewskiej familii audyencyą. Dnia 14 tegoż miesiąca prezentowany był Królowi Jmci Pan *Potter* Angielski Szlachcic iako zlecone sobie mający sprawowanie interesów Dworu swotego w tym tu Państwie.

Z Livorny d. 19. Lutego. Podług ostatnich wiadomości z wyspy Korfyki, o których gruntowności wątpić nie można, ugoda między Korfykanami i Genuńczykami, ieszcze nie jest tak bliska iak rozumiano. Dwa zbrojne Korfykanów statki po

morza krążące, zabrać miały 5 okrętów do Genuńczyków należących i do Korfyki zaprowadzić.]

Z Madrytu d. 9. Lutego. Rada handlowa, Królewska przelożyła Królowi Jmci, iż Regencya w *Burgos* pragnęła ustanowić tam Kompanią handlową i Manufaktur, aby tym sposobem, handel, przemysł, i rolnicka nauka w Kastylii mogła być wydoskonalona. Król Jmć zawsze pragnący przyłożyć się do uszczęśliwienia poddanych swoich, nie tylko zezwolił na to, ale też przyłożył się do tey ustawy wyliczeniem sta tysięcy Realów *de Vellon.* (2,656 Talarów Hiszpańskich) Kompania ta nazwana Kompanią Królewską S. Karola obrała dnia 24 przeszłego miesiąca Dyrektorów swoich Don *Kaspra Vincent* i Don *Jozefa Gonzalez del Rio.* Osadzenie Kraiu pustego *Sierra-Morena* bardzo dobrze udaie się, na 1200 nowych tam Obywatelów po większej części Niemców osiadło. Rozdano im grunta i wszystkie sprzęty rolnicze, część tych gruntów już zasiana jest i żyzną nader być się zdaie.

Z Gratzu w Karynthyi d. 27. Lutego. Dnia dzisiejszego o godzinie wtorey z rana minut 141 mieliśmy tu gwałtowne trzęsienie ziemi, przed którym kwadransiem lekkie i od niewielu postrzeżone ziemi wzruszenie było. Trwało to trzęsienie przez 30 Sekund, tak iż dzwony niektóre pomniejszye same dzwonić poczęły.

Z Pilgram w Czechach d. 28. Lutego. Dnia 27 tego miesiąca o godzinie drugiey 32 minutach z rana trzy, jedno po drugim trzęsienia ziemi były, przez które śpiący z niemalym strachem przebudzeni byli. Też same z okolicznych mieysc wiadomości nas dochodzą. Żołnierze na warcie stojący z łokotu, który był słyszany sądzili, iż się ogromny taki budynek wali. To trzęsienie żadney zgoła nie uczyniło szkody.

Z Frankfortu d. 12. Marca. Podług listów partykularnych z *Hollandy,* Król Jmć Pruski tam na przyszłą wiosnę uda się dla oddania wizyty Xiążęciu *Stadhaderowi.* Przydają też listy, iż tegoż czasu obóz założony będzie z 15 tysięcy wojska polskiego, do którego Xiążę *Stadhader* na początku *Maja* wyie-

dzie. Piechota Hollenderka, a przynajmniej Gwardya Xiążęca przybrana w mundury Pruskie będzie. Xiążę Jmć stanom Rzepltey do naradsenia się podał, jeśli by nie należało przymnożyć sił na morzu, i zbudować 25 okrętów wojennych nowych. Dawniej zaś podał aby oporzadzono 6 fregat po 36 armat mających, któreby handel Hollenderki przeciw rozboynikom morskim ubezpieczały, i wynaleziono summy potrzebne na to oporzządzenie.

Z Piotrkowa d. 23. Marca. Wyprawili tu Jchmć Kawalerowie pod dozorem XX. Jezuitów ćwiczący się w nauce Krasomowstwa i dzieiopistwa Traiedią wyrażającą J. WW. Trybunału Koronnego Piotrkowskiego Sędziów wierność ku Najiaśniejszemu Panu, miłość ku Ziemiąnom. Jmć P. Daniel Walewski Chorążyc Piotrkowski miał pierwszą Osobę teyże Tragedyi, którą zakończył mową z pożegnaniem J. O. Trybunału Jmć P. Paweł Krąkowski Cześnikiewicz Sieradzki.

Z WARSZAWY DNIA 30. MARCA.

Prywatna Rada Senatu wprzeżłą Sobotę o godzinie pierwszej z południa jest zupełnie dokończona, po której Xiążę Jmć Prymas Korony, i W. X. Lit: pożegnawszy Najiaśnieyszego Króla Jmci P. N. M., dnia onegdajszego wyjechał z tąd z całym Dworem swoim do Skierniewic na nadchodzące Święta Zmartwychwstania Pańskiego. Toż samo Jmć P. Wessel Podkarbi W. K. i inni Jchmć uczyniwszy oddali się do włainości swoich.

Jmć P. Sołtyków General Woytk Rossyiskich Orderem Orła Białego, a Jmć P. Karr Pulkownik w tymże samym Woytku Orderem S. Stanisława z Łaski J. K. M. Ci P. N. M. są zaszczycony.

Do Państwa tu przytomnego nadiechali w tych dniach Jchmć: X. M. askowski Prezydent Trybunału Prowincyi Wielko Polskiej, Kochanowski Kasztelan Zarnowski, General Mokronowski Starosta Tlumacki, Henryk Graff Brühl Brat Jmci Pana Generala Artylleryi Koronney i inni.

Michał Gröll, podaje przez to do wiadomości, że on Przywilej-

te łaskawe J. K. Mci, na następujące Książki odebrał, iako to:
1mo. Magazyn Dziecinny, czyli Rozmowy między mądrą
Ochmistrzynią i Damami zacnego urodzenia wychowanu Jey
powierzonymi przez Pana le Prince de Beaumont napisane, a
teraz na Oyczysty język przetłumaczone &c. XII. Tom. 2to.
Książka dla Młodzi po Polku i po Francuiku. 3to. Geografia
z Niemieckiego przez P. A. J. Büschinga. 4to. Comenti Joh.
Amos. Orbis sensualium pictus quadrilinguis emendatus, h. e.
omnium fundamentalium in mundo rerum & vita actionum pi-
ctura & Nomenclatura Lat: Pol: Gall: & German: 8. 5to. Ty-
siąc Nocy i jedna, Awantury Arabkie XII Tom. 6to. Abrégé
des Sciences pour les enfans en françois & en Polonois com-
plet. 7mo. Les Fables d'Étöpe en françois & en Polonois 8.
Z których też już Num: 1, 2. a od Num: 5ti dwa pierwsze Tomy z dru-
ku wyszły. Kontynuacye Num: 1 i 5ty są w druku iak też i reszta w
wyż naznaczonych Numerów, i będą nie tylko przez te, ale też i przez
inśze publiczne Gazety oznaymione tak iak z Druku wychodzić będą.
Cena Num: 1szy, albo Magazynu Dziecinnego 4 Części w dwóch To-
mach iest a la Rustica Złotyeh 8. w oprawie Złotyeh 11, w oprawie
przedniey Złotyeh 13. Także się też podaie do wiadomości Jchmciom
PP. Prenumerantom iak też inśzym, że już Dzieie Rzymskie pod
presarnią są.

Pewnemu Panu z Warszawy wyjeżdżającemu, zbiegł w tych
dniach Lokay, nazwiskiem Lorens, lat około 24 mający, podeyrzany
o szkodę na tysięcy kilka, w pieniądżach, w galanteryach i w innych
sprzętach poczynioną. Człowiek ten własny Pana tego poddany; iest
komplexyi białawey, brwi zawisłych, twarzy okrągley, w zrośtu dosyć
małego, barwa na nim szara z niebieskim, chyba że ją dla podeyrzenia
zrzucit. Ten zaraz na Pradze Pana swego porzuciwszy, nieuchy-
bnie do Warszawy zawrocit musiał dla sprzedania kradzieży swoich.
Ktobykolwiek takiego Człowieka dostrzegł i dał o nim znać tu w War-
szawie do Jmci P. Baranowskiego Burgraniego, we Dworku Jmci P.
Kasztelana Radomskiego na Nowym Mieście, odbierze natychmiast nad-
grody Talarów Bitych dziesięć.